СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 153. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, четвер, 3-го липня 1947. No. 153. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, July 3, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

МІСІЯ АМЕРИКИ У ТВОРЕННІ ВІЛЬНОГО СВІТУ

ЦЕРКВА ДОМАГАЄТЬСЯ МОРАЛЬНОЇ ОФЕНЗИВИ ЗА ТРИВКИЙ ТА СПРАВЕДЛИВИЙ МИР.

Джан Фастер Долес автором заяви.

Ню Йорк, 2 липня. — Федеральна Рада Христової Церкви в Америці, яка обєднує 30,000,000 протестантів, видала вчера заяву, домагаючись моральної офензиви Злучених Держав з метою створити вільний світ та встановити в ньому тривкий і справедливий мир. Надія на мир — сказано в заяві — лежить єдино в поході Злучених Держав за поширення доктрини свободи, в противлежності до советської доктрини поліційної держави. Головною перешкодою співжиття між Америкою та Совєтським Союзом є не господарські, капіталістична й комуністична системи, але насамперед американська свобода й советське поневолення. В заяві, яку домомагав приготовити республиканський дорадник секретаря стейту та голова Комітету Тривкого й Справедливого Мира, Джан Фастер Долес, розглядається американську закордонну політику, головно щодо американської допомоги у відбудові, відношення до Советського Союзу та О.О.Д., підкреслюючи головно моральну базу цего відношення. Відповідаючи на запитання під час пресової конференції, Долес заявив: Якщо советський провід обстоюватиме в намаганних поширити систему поліційної держави по цілому світі, він уважає, що це буде „незвичайно важко найти базу для тривкого порозуміння". Не займаючи становища у військових справах, Церковна Рада домагається, щоби головну вагу звернути на „моральну офензиву" за вільний світ та за тривкий мир.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ СКАРБОВО-ПОШТОВИЙ БУДЖЕТ.

Вашингтон, 1 липня. — Президент Труман підписав сьогодні ухвалений конгр[illegible] департаментального буджету скарбово-поштових бюр у висоті $3,240,000,000. Буджет зменшений конгресом на 20,000,000 долярів Підписуючи законопроєкт, президент Труман гостро критикував його, бо зменшення видатків потягне за собою редукцію 4 до 5 тисяч досвідчених стягачів податку, що готово коштувати країну біля 400,000,000 долярів нестягнених податків протягом буджетового року.

УРЯД НАМАГАЄТЬСЯ ЗАКІНЧИТИ СТРАЙК СУДНОБУДІВЕЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

Ню Йорк, 2 липня. — Страйк суднобудівельних і судноремонтних робітників поширився на дальших 5 більших ярдів, охоплюючи разом біля 53,000 робітників. Місцевий директор Федеральної Дорадної Служби Г. Рос Колвел переговорював вчера з представниками Бетлегем Стіл Компані і заявив, що існує можливість швидкого полагодження страйку. Намагання Федеральної Дорадної Служби в цьому напрямку продовжуються.

БІЛЬШІСТЬ ГОТЕЛІВ ПІДНОСЯТЬ ВИСОТУ РЕНТУ.

Після підписання президентом нового законопроєкту про „змодифіковану" контролю чиншу (ренту), яка дозволяє на „добровільне" підвищення чиншу на 15%, більшість готелів вже того самого дня скористали з цего закону, не зважаючи на намагання федеральних і стейтових властей не допустити до цього. З цілої країни надходять протести проти нового закону.

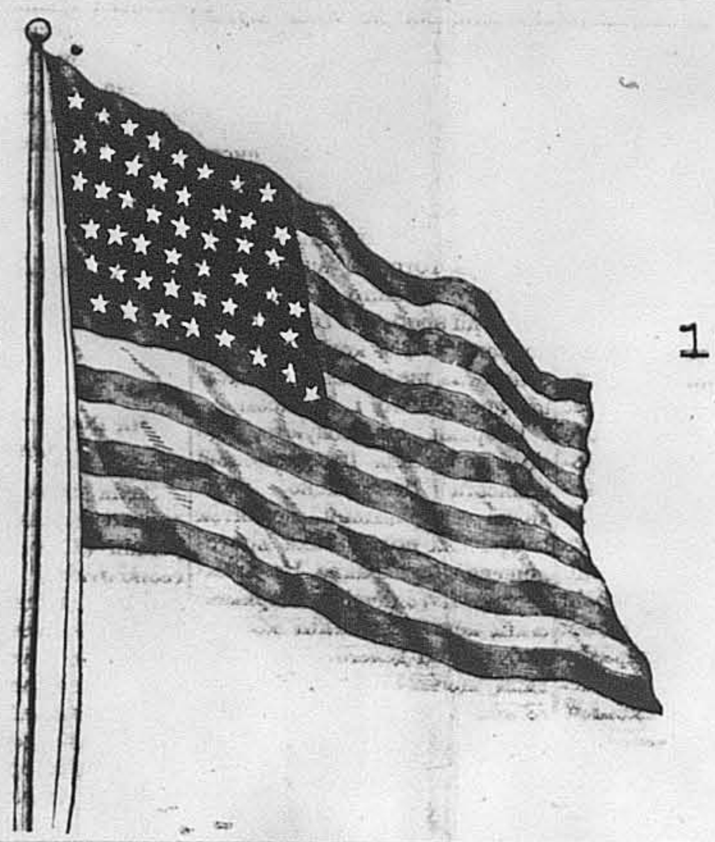
ОРГАНІЗАЦІЇ МАЮТЬ ПРАВО ПОЗБУВАТИСЯ КОМУНІСТІВ.

Ню Йорк, 1 липня. — Суддя Б. Ф. Шрайбер у Верховному Суді стейту Ню Йорк відкинув сьогодні позов Сіднея Рітера, двічі удекорованого воєнного ветерана, проти Американського Легіону за викинення його з членів під закидом, що він є активним комуністом. Сідней Рітер поширював комуністичного „Дейлі Воркера". Суддя Шрайбер заявив, що він не має легальної підстави до судової заборони організаціям викидати комуністів за неложильність до їх програм, хоча цього й нема написано в статуті, як у випадку Американського Легіону.

ЮНІЯ ВУГЛЕКОПІВ НАМАГАЄТЬСЯ ОМИНУТИ НОВИЙ РОБІТНИЧИЙ ЗАКОН.

Гартлі домагається створити слідчу раду проти страйку.

Вашингтон, 1 липня. — Голова юнії вуглекопів, Джан Л. Луїс, запропонував вуглевій промисловості новий договір з робітниками, який був би дійсний тільки так довго, „доки робітники схочуть і будуть в стані працювати". Це дозволило б юнії оминути новий робітничий закон Тефта-Гартлі, головно як іде про безпідставні страйки та виповідження контракту наперед. Під загрозою можливостей нового страйку вуглекопів, республиканський конгресмен з Ню Джерзі й спів-автор нового закону, Фред А. Гартлі, домагається від президента „негайного" створення слідчої ради, яка не допустила б до страйку.



1776 1947

Маршал відбиває большевицькі наклепи на Америку

Вашингтон, 1. липня. — Секретар Стейту ген. Маршал, промовляючи сьогодні в Краєвому Клюбі Жіночої Преси, з цілою рішучістю відкинув большевицькі наклепи, мовляв американська допомогова акція для Европи має „імперіялістичні цілі". Большевицькі твердження ген. Маршал назвав „злобним перекручуванням правди". Ген. Маршал не назвав Советського Союзу по мені, але його твердження були посередньою відповіддю на становище советського міністра Молотова на конференції в Парижі та на повінь обвинних закидів, що їх видвигає советська пропаганда проти великодушної готовости Америки допомогти европейським народам у відбудові їх господарства. „Це безвідповідальне перекручування правди — говорив ген. Маршал — робить медвежу прислугу знедоленим европейським народам, будучність яких залежить безпосередньо від успіху міжнародної співпраці в економічній ділянці". Маршал заявив, що „жоден нарід в історії не діяв більш великодушно і більш безкорисно від американського народу в його намаганнях зменшити терпіння і нужду інших". В доказ того Маршал навів тільки деякі факти від часу закінчення другої світової війни. В цьому часі Америка демобілізувала найбільшу концентрацію військової сили, яку знає історія, не ставляючи жодних передумов щодо відтягнення своїх військ з простору від Лаби в Німеччині до Японії. За цей час з Америки вислано до Европи 82,000,000 тон всіляких дібр на загальну вартість понад 8,000,000,000 долярів. При цьому Америка в жодному разі не намагалася використати в будьякій мірі політично для себе свою перемогу та свої можливості в інших країнах. Великодушна допомога Америки іншим, головно европейським країнам, її повна безкорисність в тій допомозі, участь Америки в творенні Організації Обєднаних Держав, все це було виключно бажанням справді допомогти світові вилікувати старі рани та не допустити до завдання подібних нових. Хто критикує ці заходи і жертвенність американського народу для допомоги іншим, той тільки дає доказ своїх спекуляцій на нужді та злиднях інших. Допомогову акцію Америки після війни Маршал згадав не для того, щоб її вимовляти іншим, але тому, що це є правда, якої неможна забувати. Ясно, що американський нарід має право домагатися відповідної контролі, чи його допомога буде використана на ті мирні цілі, на які була призначена. Виступові Маршала з цею заявою власне під час три-державної конференції в Парижі в справі американської допомоги, американська і світова преса віддає багато уваги.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ПІДПИСАВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ЧЛЕНСТВО АМЕРИКИ В І.Р.О.

Вашингтон, 1. липня. Президент Труман підписав сьогодні ухвалену обома Палатами спільну резолюцію, яка уповноважнює уряд підписати статут Міжнародної Організації для Скитальників (ІРО) та дати відповідний фінансовий вклад в її буджет. Президент видав теж відповідні зарядження, щоби справу членства Злучених Держав в І.Р.О. наладнати якнайшвидше формально в генеральному секретаріяті О.Д., виявляючи з цього приводу свою радість. Американський фінансовий вклад в буджет ІРО виноситиме 73 до 75 мільйонів долярів.

Міністер Бідо намагається рятувати конференцію в Парижі

БЕВИН ВІДКИДАЄ КОМПРОМІС; МОЛОТОВ ДАСТЬ ЩЕ КІНЦЕВУ ВІДПОВІДЬ.

Париж, 1. липня. — Французький міністер закордонних справ Бідо, проти волі британського міністра Бевина, зробив сьогодні ще останнє намагання рятувати три-державну конференцію в Парижі в справі спільного пляну на здійснення допомогових пропозицій секретара стейту Маршала. Бідо „розводнив" свою попередню пропозицію, йдучи на деякий компроміс зі советськими застереженнями. Міністер Бевин заявив, що британське становище є і залишиться незмінне. Молотов обіцяв дати свою кінцеву відповідь завтра. Вважають, що пропозиція міністра Бідо тільки продовжила конференцію на 24 години, бо міністер Бевин бажав її закінчення вже сьогодні, якщо советський міністер Молотов не погоджується на основний прінцип Маршала, що Европу треба вважати за економічну цілість та що европейські країни самі повинні виявити насамперед своє намагання спільно собі допомогти.

ЧЕХИ ОДОБРЮЮТЬ ПЛЯН МАРШАЛА; БОЛГАРІЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ.

Прага, 1. липня (АП) — Окрема комісія, що студіювала плян Маршала в справі американської допомоги европейським країнам, запропонувала сьогодні співпрацю Чехословаччини в реалізації цього пляну. Міністер закордонних справ Ян Масарик мав би одержати відповідні повновласті в цій справі та повідомити уряди Америки, Англії, Франції і Советського Союзу про чеську готовість співпраці.

Берлін, 1. липня. — Д-р Кирило Тотев, болгарський представник, акредитований при советському військовому управлінні в Берліні, вернувши з Москви заявив сьогодні на тему американських допомогових пропозицій, що „Болгарія не думає затягати довги, які раніше чи пізніше можуть перемінитися в клопіт".

(Докінчення на стор. 4-тій).

ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКІ НЕПОРОЗУМІННЯ

Прага, 1 липня. — Останні пресові повідомлення вказують на зріст антагонізмів між чеським і словацьким народами та на два розбіжні політичні напрямки серед них, що поважно загрожує внутрішньому ладові в країні. Тоді, як серед чехів щораз більше приходять до голосу комуністи, серед словаків з кожним днем збільшується націоналістичний рух. Ці антагонізми проявляються в усіх ділянках чесько-словацького співжиття, головно в політичному й господарському. Докишо ведеться запекла бротьба в пресі та в публичних виступах. В парляменті та уряді представники обидвох народів намагаються співпрацювати, зустрічаючись з гострою критикою публичної опінії. Спостерігачі вважають, що національні антагонізми між чеським і словацьким народами та протилежні ідеологічні розвитки між ними можуть бути причиною дальших непорозумінь, аж до громадянської війни включно.

НЕВДАЧНІ ПЛЯНИ КОМУНІСТІВ З ВІДІРВАННЯМ ПІВНІЧНОЇ ГРЕЦІЇ.

Атени, 1 липня. — Грецький міністер публичного ладу повідомив сьогодні про комуністичну змову встановити в Північній Греції „вільний уряд", що з часом мав би перебрати владу в цілій країні. В здійсненні цего пляну перешкодило заарештування властями в Сальоніках провідника і 47 членів партизанської організації „Опля", що мала це завдання перевести в життя.

ПІСЛЯ ВІДКРИТТЯ ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНОЇ ЗМОВИ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 1 липня. — Французька поліція не дала сьогодні жодних дальших виснень до вчерашнього повідомлення міністра внутрішніх справ про відкриття тайної організації, яка задумувала встановити у Франції проти-комуністичну військову диктатуру. Повідомлено тільки про дальші арештування у звязку з цею справою. Один чоловік, що подає себе за провідника змови, заявив сьогодні в одному інтервю, що 25,000 озброєних людей готові почати „похід на Париж", щоб встановити проти-комуністичний уряд та що на місце кожного заарештованого прийде двох нових.

РАМАДІЄ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАЯВИ ДОВІРЯ.

Париж, 1 липня. — Премієр Франції, Поль Рамадіє, предложить завтра Національній Асамблеї нову економічну програму, рівночасно з домаганням заяви довіря. Новий плян приготовано за вказівками і при співпраці Леона Блюма і його метою є дальші заходи, щоб охоронити Францію від інфляції.

НОВА БРИТАНСЬКА ПРОТЕСТАЦІЙНА НОТА ДО БОЛГАРІЇ.

Лондон, 1 липня. — Британський уряд вислав сьогодні урядові Болгарії нову гостру ноту, протестуючи проти гноблення опозиційної преси в Софії. Відкидаючи болгарську відповідь на попередню ноту в цій справі, як „незадовольняючу", британський уряд звертає увагу, що відношення болгарського уряду до опозиційної преси нарушує постанови мирового договору.

АМЕРИКА ВІДБУДОВУВАТИМЕ НІМЕЦЬКІ МІСТА.

Берлін, 1 липня. — Роберт Модес, координатор конструкції Ню Йорку, зложив сьогодні заяву в справі своєї місії до Німеччини. Протягом трьох тижнів він повинен простудіювати знищені міста Західної Німеччини і тоді запропонувати свій плян відбудови цих міст.

ЦЬОГО РОКУ В АНГЛІЇ НЕ БУДЕ НЕДОСТАЧІ ХАРЧІВ.

Лондон, 1 липня. — Британський міністер прохарчування сьогодні заявив в Палаті Громад, що уряд поробив всі потрібні заходи, щоб забезпечити країні повну потрібну кількість харчів аж до чергових жнив. Сюди належать теж переговори в справі привозу більшої кількости збіжжа з Угорщини, Югославії та Советського Союзу.

ІНДІЙСЬКА АРМІЯ БУДЕ ПОДІЛЕНА НА РЕЛІГІЙНІЙ БАЗІ.

Ню Дельгі, Індія, 1. липня. — Віце-король Індії, вайкаунт Маунтбаттен сьогодні заявив, що індійська армія теж буде поділена на релігійній базі, як і сама країна. Всі музулманські відділи стаціонуватимуть в Пакістані, а всі інші залишаться в Гіндустані.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПАШКВІЛІ ПРО АМЕРИКУ.

Лондон, 1 липня (ЮП). — Большевики випустили два нові пашквілі про Злучені Держави Америки, підручник „США" та брошуру „Політичні Партії в ЗДА", над якими довго працювало багато советських „вчених". Для характеристики цих праць навести б тільки згадку про американську пресу в підручнику „США". Там сказано: „Більшість американської преси не віддзеркалює справжніх почувань американського народу", натомість „намагається впливати на публичну опінію перекручуванням дійсности".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВЯТО СВОБОДИ І ПОСТУПУ

Від деяких років можна завважити, що найбільше американське національне свято „Форт оф Джулай", згл. „День Незалежности", набрало куди поважнішого характеру, ніж це було давніше. Американці так уже були зжилися зі своєю свободою і незалежністю, що їм навіть до голови не приходило, що могло б статись тут щось таке, що було б ударом у ці їхні національні гордощі. Тому звичайно „Форт оф Джулай", що припадає у час великої спеки, був днем веселої розривки. На осторожности треба було бути хіба перед стрілянням, бо як відомо в останніх 50 роках більше згинуло людей від цеї стрілянини-забавки, ніж в цілій революційній війні, що її вислідом було здійснення тих ідеалів, що є зібрані в Американській Декларації Незалежности.

Та, як сказано, останніми роками характер цього свята змінився. Це тому, що американці почали розуміти, що як диктатури та тоталітаризми могли зявитись в Европі, то таке саме нещастя може спасти й на Америку. Значить, треба і тут вистерігатись усього цього, що доводить до диктатур і тоталітаризмів, а тим самим до варварства і неволі. Крім цього живемо у віці атомової бомби. Значить є чим турбуватися теж й американському народові в таке свято як „День Незалежности", зокрема, коли нині цілий світ звертає свої очі в сторону країни Вашинґтона, надіючись не тільки ратунку від голоду й нужди, але й визволення з неволі.

Загрозу американській свободі з боку диктатур передбачували навіть самі батьки американської незалежности, на що виразно вказує уложена ними Американська Конституція, у місці, де говориться про права президента держави та конгресу. Там виразно остерігається перед тим, щоб президент не узурпував собі таких прав, які прислугують конгресові, бо де діється інакше, там звичайно приходить кінець свобідній владі й настає диктатура.

Саме в побоюванню, щоб і в Америці не привикали люди до легковаження народною волею, яку повинен висловлювати конгрес, критикували деякі дуже гостро навіть заяву президента Трумана в справі нового робітничого закону, який він назвав злим, не зважаючи, що за ним була величезна більшість обидвох палат конгресу. Казали, що конгрес дістав уже досить ударів у воєнному часі, коли Білий Дім „диктував", тому тепер треба чимскорше привернути конгресові його давні права.

Річ ясна, що президент Труман, що сам був довгі роки сенатором, далекий від цього, щоб скорочувати права конгресу, а президента збільшати. Це тільки вказує на те, як вразливими стали американці на всякі прояви диктатур. Подібне дасться завважити теж у відношенню до промислових чи фінансових потентатів-монополістів, чи навіть у відношенню до юнійних босів, коли вони хочуть ставити себе вище влади і добра краю.

Американська свобода є здобута шляхом довгої боротьби не тільки за американську незалежність, але й за поступ. По Декларації Незалежности було чимало клопотів, сецесій, атаманій, провінціоналізму та різних інших „національних" лих, заки країна дійсно обєдналась. Деякі з тих лих ще нині існують, але вони певно зникнуть у дальшому поступі, якщо тільки не дістанеться сюди диктаторська та толітарна зараза з Европи.

Еволюція Деклярації Незалежности

Основна заява американських засад, знана під іменем „Деклярації Незалежности" є постійним предметом історичних дослідів. Головна правда, що уряд дістає свою силу від згоди народу, є в сьогоднішніх світових відносинах такою актуальною засадою, якою вона була тоді, коли її проголошувано 4. липня 1776 р. Поневолені тоталітарною системою народи після другої світової війни нині з тугою звертають свої думки в сторону країни, в якій зродилася оця Деклярація, а американські почитателі авторів цього документу почуваються гордими з цього, що саме в їх країні найшлися люди з такими високими ідеями, які начеркнули шлях цілому людству у його поході до повного визволення людини.

Ніщо дивне, що кожна подробиця про складення й написання Деклярації Незалежности викликає живий інтерес теперішнього американського покоління. До таких подробиць належить між ін. відкриття невеличкого скравку паперу, в якому міститься один з кінцевих уступів Деклярації. Папір найдено в конгресовій Бібліотеці в 1943 і він є одним зо свідоцтв, що Деклярацію писав власноручно Тома Джеферсон, один з членів комісії, якій тодішний американський конгрес доручив написати заяву.

Історики згадують, що в склад комісії Континентального Конгресу, який радив у Филаделфії від 15. травня 1776 р., входили такі делегати: Бенджамин Френклин, Тома Джеферсон, Джан Адамс, Роджер Шерман і Роберт Р. Ливингстон. Комісія забралася до написання Деклярації негайно і сходилася на наради між 11. і 28. червня. Коли комісія звідомила конгрес про покінчення своєї праці, конгрес був зайнятий таким навалом інших робіт, що делегати не мали часу призадумуватися над тим, хто і яку роботу виконував при начеркнені тексту Деклярації, а головну увагу присвятили на перечитання начерку й на поправки до копії Деклярації, яку предложив Джеферсон у своїм рукопису. У ньому зроблено не менше як 86 поправок і доповнень, написаних між стрічками.

Коли після проголошення незалежности Злучені Держави почали поростати в силу, тоді почалися спори за те, хто й яку участь брав у підготуванні цеї велитенської події. З часом повстали різні групи, які хотіли собі приписувати більші заслуги, а зменшувати заслуги інших. Так по р. 1800 Тимоті Пикерінґ з групи федералістів хотів ослабити значення Джеферсона, який тоді був третім президентом Злучених Держав. Щойна тоді розкрили працю комісії живучий ще Джан Адамс і самий Джеферсон.

Адамс твердив, що комісія покликала до життя підкомісію, складену з Адамса і Джеферсона, але всі згодилися на це, щоб Джеферсон зайнявся написанням Деклярації. Інші мали лише опісля додавати свої завваги, заки текст буде предложений конгресові. Тому що історики не були згідні, хто на ділі написав перший начерк, то згаданий скравок паперу, віднайдений в 1943 р. в Конгресовій Бібліотеці вказує, що саме на цім папері писав Джеферсон власною рукою перший начерк і самий його поправляв. Щойно, як уже начерк був готовий, він переписав його начисто і опісля на цій копії зроблено 86 згаданих поправок. Крім копії Джеферсона була ще копія, переписана Френклином і Адамсом.

Історики стверджують, що саме доручення Джеферсонові написати Деклярацію, мало вплив на дальший розвиток історичних подій. Заки проголошено Деклярацію Незалежности, в тодішнім американськім континентальнім конгресі були такі делегати, які твердили, що на основі англійського права революція не є оправдана. Отже Джеферсон мав нелегке завдання: Він міг домагатися незалежности не як англієць, лише на підставі права людини. Він відозвався до вищого права, тобто до „Права Природи і до Бога Природи", на підставі якого люди по всіх усюдах мають невідбиральне право до життя, свободи і змагання до щастя. На підставі такої засади люди творять уряд, який має берегти їх прав; так створений уряд можна перевибрати або й цілком усунути.

Засади, проголошені в Деклярації Незалежности не були новими. Боротьба за особисту свободу тривала століттями. Марсілій з Падуї проповідував потребу згоди народу на встановлення уряду. Одначе, щоб перевести ці засади в практиці, на це треба було відваги. Коли ці засади появилися в Деклярації, конгрес, що мав це ухвалити, почував на собі велику відповідальність перед історією не лише за саме проголошення засади, що нарід є сувереном, але й за дотримання проголошених засад.

Коли доля присудила Джеферсонові скласти ці засади на папір і довести до їх проголошення, то це було справді незвичайни завдання. Але тому, що Джеферсон був знавцем історії права, він міг дати собі з цим раду. Такому саме збігові обставин Америка завдячує початок своєї незалежности, а світ завдячує переведення в життя великого світового руху — новочасної демократії.

Ще хочемо додати кілька слів про оцей скравок паперу, який незбито свідчить, що саме Джеферсон був автором Деклярації. Його існування треба завдячувати дрібній події, на яку тепер ніхто не звернув би уваги, а вийшла вона на денне світло саме тому, що вона записана на папері, на якому Джеферсон писав Деклярацію.

Коли в червні 1776 р. генерал Горейшо Ґейтс дістав команду Північної Армії, цим іменуванням образився генерал Джан Соливан і вніс свою резигнацію 26. липня до конгресу. Джеферсон радив Соливанові трошка підождати, щоб він мав час підготовити відповідну резолюцію. Цю резолюцію написав Джеферсон на долішній частині паперової картки, на горі якої був написаний один з кінцевих уступів Деклярації. За кілька днів Соливан відтягнув свою резигнацію, отже Джеферсон не потребував переписувати резолюції начисто і так начерк резолюції лишився на картці, на якій написаний перший начерк Деклярації. Саме ця картка збереглася в Конгресовій Бібліотеці. Папір був вироблений в Голандії, а на ньому витиснений водяний напис в латинській мові: "Pro Patria eiusque Libertate" — це значить: „За батьківщину та її волю". Цей напис теж багатомовний, коли злучити його з подіями з 1776 р і з Деклярацією Незалежности, писаною на згаданім папері.

Мирослав Стиранка.

Кінець СССР і новий порядок на Сході Европи

(Надіслане з Европи).

2)

Чи Росія творить один моноліт?

Захід звик трактувати колишню царську Росію а теперішній СССР як одну етнічну, геополітичну і господарську цілість. Західно - европейська та американська суспільність навіть ще й тепер уважає Росію за один національний моноліт, звязаний разом не тільки одними державними формами, але історією, культурою, побутом, економікою. Ці погляди притаманні так широкому загалові, як теж вченим, політикам, журналістам. Щоб не бути голословним наведемо як приклад наукову працю останніх років відомого англійського славіста Пареса „Історія Росії", перевидану в 1944 р. для вжитку американської армії. Ця праця під поняття російського народу і російської території відтягає землі від лінії Курзона до Владивостоку.

Тимчасом Росія жадного моноліту, ані національного, ані господарського не творить і ніколи не творила. Перебудова до 18 ст. широкому світові незнаної Московії на російську імперію має свій довгий кровавий шлях. З 16 ст. почавши московські царі при помочі воєнних підбоїв та дипломатичних заходів продовж двох століть перетворюють Московію в велику імперію.

Першою жертвою московської імперіяльної політики була Україна, що в 1654 р. заключила з московським царем Алексієм персональну унію, застерігши собі при тому повну самостійність теперішнього британсько-доміняльного зразку. Декілька років після підписання т. зв. Переяславської умови цар Алексій цю унію односторонно ломить, стараючися перемінити Україну в звичайну московську провінцію. Це викликує цілий ряд кровавих воєн між українськими гетьманами і московськими царями, які тривають близько сто літ і щойно тільки Петрові І. та Катерині II. вдається вповні підкорити Україну.

Треба ствердити, що щойно насильне включення України в рямці Московського Царства відчинило йому вікно в Европу та дало можність згодом підбити цілий ряд інших народів, таких як поляки, фіни, грузини, балтійські народи.

Всі ці народи стояли культурно багато вище від Московії. Не диво отже, що першими піонерами европеїзації Московії були не москалі, але дуже часто насильно спроваджені туди представники підбитих народів, особливо українці, поляки, грузини; Петро І. згодом спровадив ще багато німців і голяндців. Всі ці чужинецькі вчені, мистці, письменники, політики клали підвалини під російську культуру та імперіяльну будівлю і від них аж рояться сторінки російської історії. Це, звичайно не перешкоджувало Москві рівночасно нищити з типовою московською нетерпимістю та жорстокістю окремішний життєвий стиль народів, що по неволі опинилися в російській імперії, їхню культуру, побут, звичаї тощо. Боротьба між нівелюючим все русифікаційним духом московського централізму і немосковськими народами з більшою або меншою натугою тривала аж до вибуху великої революції в 1917 р.

Революція 17-тих років розсадила штучний імперіяльний твір. Це не була, як загально прийнято на Заході, революція виключно соціяльного характеру. Змагання до національної незалежности поневолених російським імперіялізмом народів було одною з найважніших причин успіху революції, тимбільше, що ці змагання були стисло получені з видвигненими революцією вимогами соціяльної справедливости. Поневолені Москвою народи були якнайосновніше економічно використовувані царським режімом при помочі зрусифікованого, або штучно насадженого російського поміщицтва та бюрократії. Усунення цеї основної опори режіму в основному покривалося з національним і соціяльним визволенням переважаючої частини немосковських народів.

Національне самовизначення, процес демократизації та марксоленінське світосприймання.

Розпад царської імперії за національно-етнічним принципом, не зважаючи на перешкоди, що їх ставила російська, пройнята духом царського імперіялізму бюрократія, яка переняла після царату владу в Росії — поступав надзвичайно скорими кроками. Можна сказати, що в пів року після вибуху революції фактично перестала існувати російська імперія. На місце царського евразійського кольосу століттями штучно твореного, повстав цілий ряд самостійних національних держав. В Европі: Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Білорусь, Україна. В Азії: Грузія, Вірменія, Азербейджан, Туркестан та інші. Простори Сходу Европи вступили були в той час на шлях того природного національного зрізничкування, що його давніше продовж 19 ст. перейшов Захід Европи.

Враз з перебудовою Сходу Европи на засадах національного самовизначення, започаткувався там також процес демократизації та стисло з цим звязаного індивідуального визволення людини зпід тягару всеніверюючого напівазійського деспотизму. З предмету, яким в російсько - імперіяльних умовинах людина фактично не була, вона в нових умовинах демократії, ставала підметом, творчим, формуючим дійсність чинником, на природній, національній основі побудованого ладу.

Процес розпаду царської імперії задержала нова сила, що виринула підчас революції. Цею новою силою був большевизм. Він видвигнув кличі соціяльного, національного та світоглядового характеру, які начебто мали бути епохального значення, дальшим кроком у загальному поступі людства. На місце капіталістично-ліберального устрою, згідно з цими кличами мав прийти новий комуністичний лад. Не заперечуючи формально прав кожної нації на самостійне існування, большевики водночас голосили, що вищим за національний щаблем розвитку людства є вільна соціялістична спілка народів.' Так же само не запере-

(Продовження на стор. 3-тій).

Ол. Луговий.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

65)

В банку застали досить людей. Нан их зглядалися, губили очі. Їх завваживши — підійшов до перегороди самий управитель. В таких прозаїчних установах, як банк, довго не балакають... Поцілунок, наприклад, викликав би більше враження, чим ограбування. Усміхнувся на привитання, але споважнів, коли Ростислав сказав, що вони хочуть позички, спитав, як завелику?

— Яких доляр, два! Принесемо взавтра!...

— Я думав пару соток! — усміхнувся управитель. Вийняв власну пятку. Подякували, запевнили, що завтра звернуть.

— Не спішіться! За вами не пропаде!...

Вилітали з банку стрілою. Їм здавалося, що всі здогадуються про їх минулу ніч. Купили пару хусточок, він купив сигареток. Охота вертатися в кино відпала. Почимчикували до центру міста, — знайдуть добру фільму — підуть побачити ні — блукатимуть понаді рікою! Натрапили на „Плейнсмена", що його хотіли бачити в Винипегу. Фільма гарна, заставляюча думати. Любенько просиділи до пятої. Їх симпатії всеціло схилилися на сторону Гарі Купера і його дівчини. Огідливо букали на білих торговців зброєю, вищих урядових осіб, які продавли індіянським племенам кращу зброю, чим власній армії. А індійці тою ж зброєю білих поселенців вбивали.

Поблукали ще по парку, зїли в доброму ресторані мороженого. Перед восьмою швиденько, мов курчата їхали під опікунчі крила мамів. Стрибнули через фіртку на подвіря, скрадаючись прочиненими дверми на кухню. У дома вже повечеряли. Мами поралися з начинням. Молодята не могли позбутися ніяковости, сорому. Мама Ірина з місця їх насварила.

— Ви, небожата, вирвалися з дому без нічого. Де ж ви блукали, так довго?

— Були в кино!...

— А грошей де роздобули? Ваші портмонетки на килимі валялися.

— Позичили в банку! — винувато призналася дочка.

— Добре, що хоч довіря у людей маєте, та ще в банку! — Мама Марія засміялася. — Поголодніли, дурники? Вечеряти де будете?

— Ми вечерю візьмемо краще до себе! Тут може хто чужи зайти!

— То що, як би зайшов? Привикайте!

— Дайте час, мами! Привикнемо! — втихомирюючо сказав син.

Молодята вечеряли пустуючи. Їли з одної тарілки, обходилися одною ложкою, одною виделкою, хапали страву від уст, одно друге кормило.

Батьки з матерями до пізної пори радилися, що з ними діяти. Про нововиявлені талани широко розписалася місцева англомовна преса, — на святі були видно й репортери. Гру молодят прирівнювали до гри знаних на континенті скрипаків. Їх спів, на підставі пісні з „Розмері" порівнювали зі співом Нелсона й МекДоналд. Знаходили, що у молодят може й слабші, не так вироблені голоси, за те більше чуття, щирости. У день приходили їх зняти. Молодята висиджували тоді в кіні. Батьки сказали репортерам правду — десь пішли, й не знати, коли до дому приблукають. Нема й давніших їхніх світлин.

Прийшов репортер у вівторок. Молоді їм не показалися. Переказали через батьків — реклями їм зовсім не потрібно. Музиками чи співаками-професіоналами вони бути не збираються, інтервювати не будуть. Можуть дати про себе бажані репортором відомості, але при умові, щоб репортер підписав зразу відповідне зобовязання — помістити їх вислови без змін, перекручувань і додатків. Копію репортажу дасть їм на перевірку і контролю. Вони не хочуть, щоб з них газетярі робили Бог зна кого, не українців. Відомо, репортер на таке не пристав. Відійшов з нічим.

Цілий день готувалися молодята до вінчання. Склеп замкнули, виставивши покупцям таблицю в двох мовах — замкнено з приводу вінчання в родині. З фарми пригналися викликані по телефону Залужні з сином. Перед пятою пополудні — батько привіз священика й людину, яка правила за дяка. Вбралася за дружку Олена, причепурені матері готували вечерю. У пятій зібралися всі у витальні. В довгих шовкових сукнях зявилися мами, за ними поважний батько. Зійшли врешті молоді. Проти звичаю Ірина увійшла спираючися на руку свого дружини, не батька. Зявилася у всій своїй чарівній красі. Віночок з полевих квітів, перемішаний з блискучими перлами у волоссю — прикритий прозорим, блакітним серпанком вельоном. Намисто з ізмарагдом прикрашувало шийку. Велика червона рожа приколота до корсаджу. Паутина серпанку затміла білизну білої сукні, щільно обтиснений стан, руки. У сутінках витальні здавалося, що серпанок прикриває наге чарівне тіло молдої, не шовки матерії. І від того видалася ще чарівнішою. Від ангела з неба Ірину відрізняв брак крил, нічого більше... Ростислав, проти звичаю, зявився у світлому, трохи не білому, святочному убранні, з білою рожею в петлиці. Задивився на пару священик, роззявив з зачудовання рот піддячий, чи дяк.

Молодята розцілувалися з батьками, з Залужними, з Оленою. Священик заговорив було про сповідь, та батько збувся — такі дітваки великих гріхів ще не набули, а малі грішечки, мовляв, Бог вибачить! Священик затягнув: — Слава Тобі, Боже наш, Слава Тобі! — йому до помочи пронизливо-охриплим голосом заревів дяк. Почався обряд. (Д. буде).

Кінець СССР і новий порядок на Сході Европи

(Продовження зі стор. 2-гої).

чували большевики прав людини визнавати і висловлювати любі її погляди та світогляд, але водночас єдино правильним і непомильним уважали тільки марксоленінське світоприймання з якимось середневічним московським суевірям проголошуючи його найвищим досягненням людства.

Але ці нові теорії були насправді далекою музикою будуччини, до якої на практиці вела дорога через диктатуру пролетаріяту, революцію та винищення всіх противників будучого нового ладу т. зв. „контрреволюціонерів" методами „революційного терору".

Користаючи з нездарности і слабости російської буржуазії, вживаючи при тому як пропагандивних засобів демагогічних лівих гасел („граб награблене", „вся власть народу", „фабрики робітникам земля селянам" і ін.) — большевики здобувають впливи на широкі політично нерозвинені робітничі й селянські маси в Росії, а згодом владу. Це дало большевикам змогу на ділі застосувати свої теорії про диктатуру пролетаріяту та винищування „контрреволюції". З того часу в Росії починається відомий період терору і насилля, жертвою якого падуть сотні тисяч людей, не тільки прихильників царату, але перш за все тих, які не могли погодитися з фактом, наче б в імя великих ідей, нової кращої будучини, добра людства треба вживати метод, що своєю жорстокою суворістю пригадували часи Івана Грозного.

„Спілка", накинена штиками російських большевицьких армій.

Але большевики не задоволяються владою в Росії. Вони свою увагу звертають теж на новоповсталі національні держави, перш за все ті, які безпосередньо сусідували з Росією, особливо на багату Україну. Ситуацію в тих державах вони стараються опанувати такими методами: 1) Здобути ідейних прихильників захоплених комуністичними кличами; 2) Здобути впливи серед широких робітничих та селянських мас при помочі соціяльних демагогічних кличів; 3) При помочі насланих агентів, використовуючи демократичний устрій й свободу в цих державах витворити такий внутрішний стан х а о с у, щоб це дозволило цим агентам за допомогою внутрішніх комуністичних елементів опанувати ситуацію.

Щоб не дразнити національного почуття Ленін висуває гасло „самовизначення всіх народів бувшої російської імперії аж до повного відокремлення". Це мало створити ілюзію, що большевики не думають про насильне обєднання довкруги московського центру навіть при опануванні влади місцевими комуністами. Але хоч большевицька карта не була в той час ще так записана як сьогодні, то практика, большевицького терору в Росії нівелювала впливи комунізуючих елементів в новоповсталих державах до того степеня, що ці елементи, не зважаючи на большевицьку пропаганду були за слабі переняти владу без помочі Москви.

Через це московський большевицький центр створює з прихильних собі елементів на периферіях тих держав маріонеткові уряди і під плащиком боротьби з „контрреволюційною буржуазією" тих держав починає з ними війну та після кількалітної кривавої боротьби силою влучує їх в склад Російської Федерації перетвореної згодом в СССР. В той спосіб Україна, Білорусь, Грузія та інші країни творять свою самостійність і опинюються в „добровільній спілці вільних народів" накиненій їм штиками російських большевицьких армій.

„Геть від Москви — лицем до Европи!"

В новій большевиками створеній імперії йде безнастанна боротьба між московським центром, що щораз то більше з інтернаціональних шляхів сходить на старі імперіяльні шляхи царату, використовуючи тільки як пропагандивний засіб кличі соціялізму, та відосередніми національними силами поодиноких народів. В Україні ще довгий час після влучення її всклад СССР горять заграви повстань, а опісля підпольно-революційна боротьба українського визвольного руху. В парі з цим українські комуністи, що підпавши під впливи большевицької інтернаціональної фразеології, дали себе використати Москві в боротьбі з самостійною українською державою — пізнали свій хибний крок і щораз енергічніше протиставляються російсько-шовіністичним тенденціям московського центру та врешті стають на отвертий шлях боротьби і розриву з Москвою, кидаючи клич „Геть від Москви — лицем до Европи!". Подібне діється і в інших країнах СССР. Всюди зростає загальне невдоволення з большевицької політики централізму, поліційної системи терору, нищення національної і індивідуальної свободи, системи державного капіталізму, яка не числиться з потребами селянина і робітника в ще більшій мірі, як царат.

Московський центр, побачивши, що відновлена ним імперіяльна будівля дістає щораз то більші розколини, почав для вдержання її в цілости застосовувати ще гостріші засоби терору. В Україні та інших країнах переводить НКВД в рр. 1928-1939 періодичні чистки масового характеру. Жертвою цих чисток падуть вчені, письменники, журналісти, громадські діячі, українські комуністи, робітництво і селянство, одним словом всі шари населення. Коли ж ці засоби видалися Москві недостаточними, тоді вона стягнула з України весь хліб та викликала в 1933 р. штучний голод, від якого згинуло близько 6 мільйонів людей. Такими методами досягли большевики своєї цілі: „успокоїли" на якийсь час Україну.

Та цей спокій довго не тривав. Вибух большевицько-німецької війни в 1941 р. стараються українці та інші поневолені народи СССР використати для того, щоб відновити свої незалежні держави. Але тут знову ж ворогом тої самостійности виявився німецький імперіялізм, який уважав „визволені" ним простори СССР пригожим кольоніяльним тереном і згідно з цим вів політику винищування всього, що стояло на перешкоді його кольоніяльним плянам, отже в першій мірі всі національно визвольні рухи. Згідно з гаслом, що український визвольний рух є для німецьких плянів грізніший як большевики, німецькі окупаційні власті в Україні дуже часто співпрацювали з большевиками, що залишилися на наказ Москви на місцях, при винищуванні спільного ворога українського резистансу. Ця боротьба, що знову коштувала Україну сотні тисяч жертв, велася під зорганізованим проводом УПА. Коли ж німці залишили Україну і на їх місце знову вернули большевики, ці останні станули в обличчі зорганізованого спротиву українського резістансу, що з незмінним завзяттям триває до сьогодні.

Українці та інші поневолені Москвою народи не зрезигнували з самостійности, і дальше зорганізовано та вперто за неї боряться, поставивши собі за ціль розбиття СССР та перебудову сходу Европи за національно-етнографічними принципами, заведення демократичного ладу, визволення людини та створення справедливого соціяльного ладу, що забезпечував би добробут. Ці кличі кинені визвольно-революційними рухами в СССР знаходять послух та популярність серед широких мас населення. Не треба забувати, що сьогодні вже не 1918 р.; большевицька партія це вже не нова молода сила озброєна великими вселюдськими гаслами перебудови світа на новий, кращий лад. Продовж 30-річного існування большевицька система цілою своєю практикою доказала, що вона не має з цими гаслами нічого спільного, що все що вона дотепер створила можна назвати: реставрацією російської імперії, завуальованої фразами пропагандивного характеру, внутрішнім змістом якої є терор та національне, соціяльне й індивідуальне поневолення. Чиста карта большевиків з 1917 р. заповнилася мільйонами жертв, і злочинів проти людства. І длятого сьогодні Москва своєю пропагандивною фразеологією нікого в СССР не візьме. Режім держиться тільки при помочі терору та до найдрібніших основ розбудованої поліційно-бюрократичної системи. Ідейні впливи большевиків належать до минувшини, р о з г у б и л и с я в тюрмах НКВД та в безчисленних концтаборах. Зате тимбільше серед мас зростають ідейні впливи протибольшевицького резістансу, що кинув великі свободолюбні гасла і під ними веде боротьбу.

(Кінець буде).

В ЗГОДІ З ПІДВЛАДНИМИ

Четвертого липня, 171 років тому, у Филаделфії, з Державного Дому залунав дзвін, голосно й довго оповіщаючи про народження нового народу та нової сподіванки людства. Американці, де б вони не були, і цього року згадують в день Четвертого Липня історичну подію — проголошення американської незалежности.

Від часу першого Дня Американської Сезалежности чимало інших країн проголосило свою незалежність. Проте події, що довели до волі в Новім Світі та особи, які брали в тім участь, надали особливих рис американському визвольному рухові, яких не було в подібних рухах в інших кроїна.

Неподібно до тих народів, які звільнилися тільки тоді, як延 панююча чжа влауда почала занепадати, анмерикнці зробили перші кроки до незалежности тоді, як Англія була найсильнішою державою в світі. Могли на це відважитись тому, що протягом Сім-літньої Війни (1756—1763), в якій Англія здобула від Франції Канаду) від Еспанії Флориду та контролю над Північною Америкою аж до ріки Мисисипі, американські старшини та вояки, помагаючи англійцям, самі здобули великий військовий досвід. Коли Томас Пейн писав 1775 року, що чим довше буде відтягатися американська незалежність, тим тяче її буде здобути, він мав на дущі саме цей придбаний військовий досвід американських патріотів.

Величезна більшість американців вісімнадцятого століття була з англійського роду, маючи міцні культурні та господарські звязки з Англією. В дійсности Американська Револючія почалася як війна „за права англійців". Повне відірвання, яке сталося десь за рік від початку боротьби, не було наслідком „національної" свідомости, але гіркого почуття зприводу кровопролиття, впертости англійського короля та всезростаючої свідомости серед американців, що вони мають своє особливе призначення в історії. Ще в 1776 році не було одної держави, одного народу — були тільки тринадцять окремих стейтів у вільній федерації.

Неподібно до раптових повстань в деяких інших країнах, американський визвольний рух позначився опочатку спробами усунути несправедливість та утиски мирним шляхом; далі довгою підготовкою з боку визначних та досвідчениж мужів, які задовго передбачали, що війна неминуча і заздалегідь підготовляли принципи народоправства.

В Америці справа незалежности не було в руках тільки малої групи патріотів, які потайки замишляли звільнення народу, чи видавали заяву про незалежність в надії придбати більше прихильників, аби відважні слова обернулися в дійсність. Ні, питання про незалежність було поставлено перед Другим Континентальним Конгресом — Революційним Конгресом — і дебатували над ним представники тринадцяти стейтів, що прибули до Филаделфії, пішки, чи возами. Як тільки 56 членів того Когресу зробили своє історичне рішення, оголосили про те народові, який вже був у війні.

Кожний рядок того документу, що був читаний на сходах Державного Дому у Филаделфії 4-го липня 1776 року, свідчить про це, що той історичний документ був наслідком довгого та дбайливого обмірковання. Говориться там про „належну пошану до людського думання", вказано на яких тридцять причин, що „змусили до відокремлення". Ті причини наведено не для виправдання такого важного кроку, але для доказу того, що англійський король хотів „накласти на них (американців) ярмо обсолютного деспотизму". Але головне, говориться там про принципи та філософію демократії. „Вважаемо самозрозумілою правдою, що всі люди створені рівними між собою..." говориться в Декляраці про Незалежність. Цей принцип залишився живим за всі 171 років народнього життя. Цивільна Війна виникла в наслідок свідомости американців, які розуміли, що неможливо жити „напів рабами, напів вільними". Додаток до Конституції, про право голосовання для жінок нарівні з мужчинами є дальшим кроком в тім напрямку. Стейтові проти-дискримінаційні з а к о н и стремління усунути релігійні та расові упередження, та навіть недавня спроба в стейті Савт Каролайна покарти учасників линчування — все це випливає з тих прицнипів, що були проголошені майже двіста літ тому і які стали основою державного будівництва цеї країни.

Щоб не було сумніву, що саме є принципом рівности, Декляраця Незалежности опредімює його як право на „життя, свободу та змагання до щастя". Для здійснення того принципу американці вісімнадцятого століття відкинули форму влади, що була тоді в Европі, а вибрали для себе новий шлях. Творили таку форму влади, щоб кожний стейт, кожне місто, містечко, село мали якнайбільше самоуправи, а центральна, державна влада, аби мала відповідальність за цілокраєві справи, про які не можуть рішати самі стейти чи громади.

Хоч люди, що творять нові влади в двадцятім столітті — наприклад в сучасній Европі — здається не мають тих самих поглядів, що мали творці американської влади, — проте принципи, що були проголошені в Деклярації Незалежности, а пізніше увійшли в Американську Конституцію, все ще залишаються надією людства, особливо тих, хто вірить, що „уряд має черпати свою силу зі згоди підвладних".

Загальна Рада — ФЛІС.

(Продовження зі стор. 1-шої).

ЛІБМАН ПРОПОНУЄ СВІТОВИЙ УРЯД НА ПІДСТАВІ ПЛЯНУ БАРУКА.

Ню Йорк, 2. липня. — Д-р Йошуа Л. Лібман, автор відомого „найкраще продаваного" твору „Піс оф Майнд" та рабін Святині Ізраїля в Бостоні, виступив тут сьогодні в школі релігійного виховання Американсько-Гебрейської Конгрегації, пропонуючи створення світового уряду, що відвернув би дальші війни. Лібман говорив: „Найвищою і найбільшою надією людської раси є світовий уряд, що повстав би по можності якнайшвидше на базі атомових пропозицій Барука та що мав би все більше і більше сили робити для світа це, що робить уряд Злучених Держав для своїх 48 стейтів".

ПАН-АМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПОЧНЕТЬСЯ 15. СЕРПНЯ В РІО ДЕ ЖЕНЕЙРО.

Ріо де Дженейро, Бразилія, 1. липня (ЮП) — Бразилійський уряд, як господар країни, в якій має відбутися пан-американська конференція, та в порозумінні з урядами інших американських країн, встановив дату конференції міністрів закордонних справ американських країн на 15. серпня. Конференція відбудеться правдоподібно в місті Петрополіс. Нікарагуа, уряд якої встановлено в травні державним переворотом і який не був визнаний іншими країнами, на конференцію не запрошена. Президент Труман був запрошений відвідати Бразилію та відкрити конференцію. Проте, минулого тижня він заявив, що державні справи навряд чи дозволять йому це запрошення прийняти в тому часі, бо на осінь цього року скликано цілий ряд інших міжнародних конференцій.

„АМБАСАДОРИ МИРА" — ВИЇХАЛИ ДО ЕВРОПИ.

Ню Йорк, 1. липня. — З місцевого порту відчалили вчера до Европи 800 студентів, учителів і виховників, називаючи себе самих неофіційними амбасадорами мира і доброї волі. Їх вислав Інститут Міжнародньої Виховної Співпраці в цілях студій і подорожі.

ОДИСЕЯ УКРАЇНСЬКОГО СКИТАЛЬНИКА ПАВЛА ДАЦЮКА.

Филаделфійський „Івнінг Болетін" з 25. червня подає інтересну історію 18-літнього українського хлопця Павла Дацюка, що без дозволу і засобів вибрався з Німеччини до своєї сестри в Аргентині, але заблукався до Филаделфії. Павла разом зі сестрою вивезли були німці з України на роботу до Німеччини. Після розвалу Німечини вони відмовилися вертатися на окуповану большевиками Україну і перебували в скитальчому таборі. Павло зі сестрою мав нагоду виїхати до Аргентини, але його як хворого не пустили на корабель, а сестра виїхала сама. В Гамбургу Павлові опісля пощастило дістатися „зайцем" на корабель, що замісць до Аргентини завіз його до Ню Йорку, де він перебув десять днів, блукаючи по порті. Опісля він знова дістався на „перший-ліпший" корабель, з думкою заїхати до сестри в Аргентині, але й тим разом не пощастило, бо корабель заїхав до Филаделфії. Павло думав, що це вже Аргентина і вийшов на беріг. Він сам недоживлений, худий і блукаючи босоніж та в подертому одягу, звернув на себе увагу поліції, що його придержала, віддаючи іміграційним властям, з якими допомогли Павлові порозумітися майор М. Дармограй та А. Яремко. Вони разом з Громадським і Допомоговим Комітетами дальше заопікувалися хлопцем, якого залишено на волі аж до дальшого розпорядження за кавцією 500 долярів. Американські власті, як теж громадянство виявили багато вирозуміння та ласкавости до молодого українського скитальника.

Ілько Карий.

ЖИВІ ФАКТИ

(Продовження).

Моряки поспішають на беріг.

По дорозі з Лісабону до Марселю я зломив собі праву ногу. На пароплаві не було хірурга і вирішили висадити мене в Марселі. Коли виносили на беріг, портова французька поліція не оглядала нас. Думав я, що це через те, що я хворий. Пізніше переконився, що в закордонних портах не роблять особистих ревізій, а ревідують лише більші пакунки. При посадці ж на корабель за кордоном взагалі ревізій не роблять, опріч перегляду пашпортів. Посміли б в нашій „щасливій" країні всісти на корабель без перевірки! Там так обшукають, що навіть гузик не залишиться не проконтрольованим. Зрозуміло, що всі папери в першу чергу підпадають під пильну перевірку. Пізніш вас ще роздягнуть, а тоді пронишпорять у всіх ваших пакунках. Чи ви віздите в ту країну, чи виїздите з неї, процедура лишається та сама.

Не один з наших моряків, вертаючись з закордонного плавання, хотів привезти родичам якусь дрібницю і не один за цю спробу заплатив дорогою ціною.

Пригадую один випадок з часів мого перебуваня в О. Сюди прибув англійський вантажний пароплав. Моряки усіх країн є однакові. Перш за все поспішають на беріг до дівчат. Може тривале перебування без жіночого товариства, може добра їжа та морське повітря, може нарешті мужеська амбіція та суперництво змушують їх поспішати до них. Як би там не було, англійські моряки, випереджаючи один одного, поспішали на беріг, несучи в руках, або в кишенях дарунки для своїх симпатіїв. Яке ж було їх обурення, коли портовий „всесильний" наказав їм вивернути кишені і залишити все в канцелярії портової сторожі. Напочатку англійці думали, що їх просто пограбували, але коли перекладач пояснив їм, що при повороті вони дістануть свої речі назад, англійці повеселішали. Питали чи ж можна все в місті купити.

— Звичайно все можна купити! — була відповідь. — А-ле за добрі гроші і при тім... валютою.

Країна таким поступованням змушувала наявних англійських моряків самооподаткуватися на її користь. Бо за те, що вони в Англії заплатили п'ять шілінгів, — тут мусіли платити фунт стерлінгів.

Неофіти з сумнівами.

Помістили мене у місцевому французькому шпиталі. Щодня відвідувала мене дружина нашого консула. Приносила шоколяду, тісточка, цвіти. Питала, чи мені чого бракує, чи добре до мене ставляться лікарі та санітарки. Хворі французи часто питали мене яку рангу я маю. Мою відповідь, що я штурман вони сприймали з недовірям'

— Не може бути, — казали вони, — щоб представники консульства могли так піклуватися про звичайного штурмана! Може там влада і турбується про своїх людей, але ніде в світі, казали вони, ні одна влада не оточує такою опікою своїх громадян.

Бідні, вони бачили лише одну сторну і при тому лише сторону пропаганди! Вони так само не вірили в те, що я тільки штурман, як не вірили, що мільйони наших громадян відбувають каторгу „де інде", а інші мільйони чекають своєї черги... туди ж!

Лікування моє наблизилося до кінця. Треба було думати про поворот додому. В марсельському порті не було жодного нашого пароплава. Треба було залишити лікарню. Наш консул особисто відвідав мене і порадив переїхати до консулства. Мені ж хотілося побути трохи самому і я переїхав до готелю.

Всі знають німецькі концтабори! Оповідають і пишуть про них страхіття, але пишуть лише чужинці. Німці, навіть безпартійці, мовчать. Вони знають, що в концтаборах сиділо дуже багато чужинців і дуже мало німців. Страхіття німецької системи лежало одначе не в концтаборах, а в зле зрозумілій філософії Фіхте і Ніцше, що лише німець людина.

Так рівно ж і у нас. Страхіття лежить в теорії, що правдою, поступом, нарешті віруванням є лише „ізм". Що всі мусять нести жертви для осягнення світового „ізму". Нести жертви постійно і безперервно! У нас ніхто не почуває себе певним. Там усі лише неофіти, з котрих щойно в третьому поколінні зможе вирости правдива, „своя" людина без думання, без сумнівів, без ініціятиви.

„Я віддаляють духово і... не можу віддалитись".

Кожна моя прогулянка по місту віддаляла мене духово від країни, з якої я вийшов. Я починав ненавидіти не тільки „вождів" за брехливу і фальшиву пропаганду, але увесь свій нарід, який мовчазно слухав брехню і чекав на свою чергу у „віддалені місцевості". Мріяв, як з французьким пашпортом втечу до Америки і заживу спокійним життям. Одначе то були лише хвилеві мрії, бо мої рідні були в цьому ненависному краї і їх, вразі мого неповороту, чекала смерть. Заспокоюючи себе тим, що й там люди мивуть, я від'їхав з нашим пароплавом, що йшов додому. По дорозі мали зупинитися в лондонському порті для вивантаження.

Таємничий лоцман.

В гирлі Темзи викликали лоцмана, який мав впровадити нас у порт. Прибулий лоцман перейняв від капітана поміст. Це був приємний мужчина з чорною густою бородою. Присутній при передачі боцман затримався біля лоцмана, а коли всі відійшли, звернувся до нього:

— П. М., який я радий вас бачити! А ми думали, що ви загинули. Пригадуєте 1934 рік, як ми з вами плавали на Л.? Наші всі вас жаліли, лише „той" ходив, як вовк злий. Що ж ви мовчите? Невже мене не візнали?

Вдповідь була коротка в англійській мові. Боцман, зраджений такою неувагою, побіг до товаришів і розцовів їм про випадок. Потяглися юрби до капітанського помосту. Це все не могло уникнути уваги „того". Він негайно наказав заарештувати лоцмана та взяти курс... додому. Не затримуючись ніде, пароплав попрямував у північний порт. Ми всі були в розпуці а співчували кожен про себе цьому лоцманові. Що було згодом з нещасним капітаном, а пізніше англійським лоцманом — невідомо.

(Кінець буде).

УВАГА! — ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ В РАЧЕСТЕР, Н. Й.!
Повідомляємо відділи У. Н. Союзу 36, 217, 226, 269, 289, 316, 343 і 367, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

: відбудуться :

В СУБОТУ, 12. ЛИПНЯ (JULY 12, 1947)
В САЛІ ПІД Ч. 303 HUDSON AVE., ROCHESTER, N. Y.
в годині 8. вечером.

На ці збори повинні прийти всі **урядники** згаданих тут відділів, а теж і **члени.** На збори приїде головний секретар У. Н. Союзу, **Д. Галичин,** який представить справу місцевого організатора. Всі відділові урядники повинні конечно бути на цих зборах, щоб спільно порадитись над цею важною оправою. 153,8

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВИЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, подає всім місцевим і позамісцевим членам до відома, що піврічні збори відбудуться в неділю, 6. липня, в галі парохіяльній, зараз по великій Сл. Божій. Приявність всіх членів конечна, бо є кілька важних справ. Котрольори і урядники дадуть звіт за минулих 6 місяців. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо інакше поступимо згідно зо статутом. — За уряд: І. Чолій, предс.; І. Гринчишин, секр.; Л. Худоба, скарб.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую в дуже важній справі **БАСЬКІ ЦАР,** з села Войткова, повід Лісько, **ГАНЯ ФУКА** з села Веремінь, пов. Лісько. Хто би про них знав, або вони самі, хай пише:

FESKO FUKA
569 Rhoades St., Phoenixville, Pa.

Анастазія Тилип з села Розділя, повіт Горлиця, пошукує свого стрика
ТИЛИПА АНДРІЯ
котрий має бути в Америці. Моя теперішня адреса:
АНАСТАЗІЯ ТИЛИП
Stuttgart-Zuffenhausen
Grenadir Kaserne,
U. S. A. Zone, Germany.

ГОШУЛЯК ЙОСИФ,
котрий тепер є в Німеччині і кінчить теольогічну школу, пошукує свого стрия,
ГОШУЛЯК ОЛЕКСА
котрий має жити в Ню Йорку, походить з села Паушівка, повіт Чортків. Хто його знає, або він сам, прошу писати на адресу:
WLADIMIR DEMBROWICZ,
P. O. Box 36, Manchester, N. Y.
Я маю лист від Йосифа з Німеччини.

ЧЕКЕРИЛА ДАНЬКА та ЧЕКЕРИЛА ІВАНА
зі села Міхова Воля, повіт Сянік, пошукує **АННА ЧЕКЕРИЛО,** донька Петра та Юлії з Волі Міхової. Анна Чекерило тепер має замужне назвище Іваник та перебуває в Німеччині. Прошу голоситися на адреус:
Mrs. MARIA NAHAJ
186 E. 3rd St., New York, N. Y.

ІВАН (роджений в Америці) і **ВАСИЛЬ ГУМЕННИЙ,** с. Анни і Михайла Гуменний, живуть тепер в Німеччині, пошукують своєї тітки **ПАРАСКИ ПАВЛИШИН** з роду Гуменний, походить з Нижбірок старий, пов. Копичинці. Також пошукують **ДМИТРА МАКСИМІВ** з фамілії Солоньків зі села Кут, пов. Скалат. По ближчі інформації голоситеся до: Michael Zdankiewich, 3849 Martin, Detroit 10, Mich.

Пошукую моїх тіток
АННА ЛОПАЦЬКА І РОЗАЛІЯ ЛОПАЦЬКА
з села Руденька, пов. Вільшаниця, Лісько. Розалії замужного прізвища не знаю. Пошукує:
LOPACKI JOSYF
Camp A., Northeim Hann.
281 D. P. A. C. B. A. O. R.
Vin B. R. T. N.
Britain, Britanica

Пошукую ЕВГЕНІЮ ЦАП
із села Сінява, повіт Сянік, Галичина. Має перебувати десь у Німеччині. Пошукує її дідо Петро Бек. Хто би знав де вона є, або вона сама, хай напише до:
P. BECK
326 E. 6th St., New York 3, N. Y.

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ЇХ БУДУЧЧИНУ.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 18. червня 1947 р. померла в 62. році життя

КАТЕРИНА ЩЕРБАТА.

Покійна походила з села Полтва, пов. Перемишляни, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Тимка, три дочки, три внуки і брата Тимка Скарада в McKees Rocks, Pa. Похорон відбувся 22. червня з української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку. Поховано Покійну на цвинтарі Кальварія, Лонг Айленд Сіти. — В. Й П.!

ТАРЗАН, ч. 1633. Удар долі.



З тріюмфальним окликом Карг скочив на хвилево обезтямленого малпочоловіка.

Перестрашена Кристина побачила це з дверей і зверещала: „Тарзане!"

Розбуджений до притомності вереском Кристини, ум Тарзана прояснився. Він побачив над собою виціленний у нього ніж..

...саме у хвилині, як труслий Карг мав втопити цей ніж з цілої сили в його тілі.